

Tips för fortsatt trafikarbete

Några idéer för klassrummet...

BILD, MUSIK & DRAMA

Bild

Be barnen rita och beskriva sin skolväg, be dem också att märka ut farliga och bra platser på skolvägen. Barn har inte alltid samma uppfattning om vad som är farligt, läskigt och så vidare som vuxna. Be också barnen rita och färglägga de trafikmärken som de passerar under sin väg till skolan. Vad betyder märkena och hur man ska förhålla sig till dem?

Rita ett stort träd med grenar men inga löv. Det kan vara ett gemensamt klassträd men varje barn kan också rita ett eget träd. Varje gång ett barn har gått eller cyklat till skolan ska de placera ett grönt löv på klassträdet/sitt träd. Ett gult löv symboliserar att man gått en del av resan eller åkt buss och ett brunt löv betyder att man åkt bil hela vägen. Målet är att trädet ska vara så grönt som möjligt.

Musik

Hur många sånger går det att hitta som har ordet "gå/trafik/väg" i sig?

Ha månadens/veckans trafiksång.

- Herr Gårman
- Det är så härligt att gå i solen
- Vad ska jag göra för att komma över vägen?
- Fars moped (som handlar om hur man inte ska göra i trafiken...)

Drama

- Låt barnen gå, springa, hoppa, studsa, skutta till givna ord som snabbt, tyst, högljutt, spänningsfyllt, tråkigt osv.
- Hur rör man sig när det är: blåsigt, regnigt, halt, snöigt...
- Använd röd/grön gubbe-skyltar och lek Gör si, gör så, 1-2-3-stopp och andra lekar.
- Hitta på rörelse/dansmönster till: STOPP/TITTA/LYSSNA/TÄNK/GÅ

PRATA, LYSSNA, LÄSA & SKRIVA

Barnens resa till skolan:

Börja med att beskriva din egen resa t.ex. vid vilken tid du gick hemifrån, transportmedel, saker du sett och hört på vägen, ställen där du svänger vänster/höger, kända platser, saker längs vägen, gatunamn, farliga platser och så vidare.

Låt barnen återberätta sina resor till skolan i smågrupper. Hur bra kan någon beskriva ett annat barns väg till skolan med sakerna i rätt ordning? Vems resor var mest lika? Vem hade den längsta, kortaste, mest intressanta, ovanligaste eller mest/minst hälsosamma resan?

Gör vikböcker som beskriver resan till skolan på ena sida och resan hem på den andra.

- Hur skiljer sig resorna? Jämför med syskon, skolkamrater, lärare och andra som arbetar på skolan. På vilka sätt är resorna lika/olika?
- Finns det möjlighet att jämföra med barn på en annan skola? Brevvänner?
- Hur skiljer sig omgivningarna? Landet jämfört med staden?
- Låt barnen beskriva/skriva ner den värsta resa till skolan de kan tänka sig.
- Låt barnen beskriva en ovanlig eller en rolig resa till skolan.
- Låt dem beskriva en resa till skolan på en ovanlig plats – öknen, djungeln, bergen, på en ö eller kanske på en annan planet....
- Förslag: Använd storyboard för att få ner de olika scenerna.

Låt barnen arbeta två och två

- Varje barn har en bild/foto på något som finns ute på gatorna t.ex. en postlåda, lyktstolpe, busshållplats. Utan att visa bilden ska man muntligen ge en detaljerad beskrivning av föremålet utan att säga vad det är. Den andre ska gissa vad som beskriva och rita en bild av föremålet. Jämför teckningen med originalbilden. Hur bra var informationen som gavs? Var det någon information som saknades?
- Sitt i en ring: Ett barn säger något han/hon såg på vägen till skolan. Nästa barn upprepar och lägger till en ny sak och så vidare. Man kan även göra det i alfabetisk ordning.

Gå en lyssnarpromenad

- Ta med en bandspelare och spela in ljuden på vägen och spela upp bandet i klassrummet. Kan ni identifiera alla ljud?
- Låt barnen rita allt vad de hörde på vägen till skolan.

Logg/dagböcker

Låt barnen skriva logg/dagbok under en vecka där de dokumenterar vad de gör på vägen till/från skolan. Detta kan man utveckla genom att ge barnen olika uppgifter att utföra på vägen. Här kan också föräldrarna vara delaktiga. Hur skriver man i kronologisk ordning? Gör en checklista på saker det sett på vägen: skyltar, refuger, busshållplatser, olika sorters fordon, sjungande fåglar med mera.

Låt barnen hitta gatuskyltar som innehåller olika namn på djur, växter, människor, färger och så vidare. Det ser olika ut vid olika skolor. Kan barnen upptäcka saker i dagböckerna som förändrats? Det kan handla om vädret, ett hus som fått ny färg eller växter som kommit upp eller vissnat. Med lite stöd kan även en kort promenad bli något att upptäcka nya saker och förändringar i.

Gå en språkpromenad

som uppmantrar barnen att skriva ner/komma ihåg all skriftlig information på vägen: gatuskyltar, information, reklam osv. Fotografera gärna.

Heta stolen

Alla sitter på varsin stol. Ha en tom stol. Läraren säger till exempel:

"Det är skönt att gå till skolan."

Alla som håller med byter plats. De som inte håller med sitter kvar.

Både de som flyttar och de som sitter kvar kan få motivera sin ståndpunkt.

Förslag på påståenden:

- Det är skönt att bli körd till skolan
- Det är för mycket trafik utanför skolan på morgonen
- En förälder borde följa barnet när det går i ettan/tvåan/trean
- Det är roligt att gå tillsammans med andra till skolan
- Min skolväg skulle kunna vara bättre om jag fick förändra den
- Jag går ensam till skolan
- Bilar kör ofta för fort utanför min skola

Låt barnen sitta i små grupper och lämna sina åsikter skriftligt eller muntligt om vad de tycker är bra respektive dåligt när det gäller deras väg till skolan. Lista alla åsikter. Finns det några som förekommer oftare? Har de några förslag på förbättring?

För och emot

Här kommer några riktiga kommentarer från föräldrar om för- och nackdelar med att gå till skolan. Be barnen att sortera dem i positiva och negativa kommentarer. Studera de negativa; hur skulle barnen kunna övertyga dessa föräldrar om att gå till skolan istället för att köra bil? Är barnens egna åsikter de samma som föräldrarnas?

- Det är för långt att gå till skolan.
- Det är det bästa sättet att lära ut trafiksäkerhet.
- Mina barn går i olika skolor – det finns inte tid att gå till båda.
- Det är mindre struligt att gå.
- Det är alltid hundbajs på trottoaren.
- Det håller dig frisk och kry.
- Jag måste vara på jobbet klockan åtta, så jag kan inte gå.
- En cykel är lättare att parkera än en bil.
- Det hjälper till att hålla utsläppen nere.
- Det är för farligt att gå – det är för många bilar utanför skolan."

Ord och fraser

- Hur mycket "trafikspråk" kan barnen? Känner de till ord som gångbana/trottoar, refug, körbana, väjningsplikt, stopplikt, zebalagen, övergångsställe och så vidare?
- Talesätt: Vilka talesätt kan de hitta med gå/steg/fot-ord? T.ex. "sätta ner foten", "långa steget före", "stå med bägge fötterna på jorden", "bättre en tia i handen än en tjuga i foten".
- Hitta sammansatta ord med stig, gång, väg, gata, steg, fot, gå.

"Vägen till skolan"-spel

Låt barnen hitta på ett "Vägen till skolan"-spel. Låt dem relatera till sin egen skolväg, intressanta platser och saker på vägen. Visa olika tärningsspel som inspiration. Titta på språket, utseende, beteckningar, osv. Kom överens om bakslag och belöningar. Det gäller att hitta en lagom nivå – för många bakslag gör det svårt och frustrerande – för få gör det för lätt.

Exempel:

Polisen hjälper till – gå tre steg framåt

Du försov dig – stå över ett slag

Hundbajs – stå över ett kast och gör rent skorna

Skorna läcker – gå två steg tillbaka

Kraftig medvind – flyg tre steg framåt

Grönt ljus vid övergångsstället – gå framåt två steg

MATTE

Siffror

- Gå en promenad i närområdet. Låt barnen skriva ner alla siffror de ser på vägen t.ex. på registreringsskyltar, hus, skyltar, busshållplatser, öppettider i affärer, prisskyltar, postlådans tömningstid osv. (Fotografera eller videofilma). Gör en utställning med promenadsiffrorna.
- Gör ett stapeldiagram med barnens mest/minst populära skor t.ex. gummistövlar, gympaskor, sandaler, tofflor.
- Gör en trafikräkning utanför skolan t.ex. antal bilar, bussar, cyklar. Jämför resultaten (olika fordon, dagar, tider och platser).
- I en rad hus med nummer – kan de räkna ut vilket nummer huset har som inte har en synlig siffra?
- Räkna ut vad en resa till skolan skulle kosta med olika transportslag.

Former och mönster

Hur många olika former och mönster kan barnen identifiera på vägen till skolan?

- Titta på takpannorna, skorstenarna, gatubeläggningen, övergångsställena, räckena, staketen, vägmärkena och skyltarna. Vilka är regelbundna/symmetriska? Vilka är exakt likadana? Låt barnen rita ett mönster de sett på vägen till skolan. Låt kompiserna göra ett likadant eller rita hälften och se om kompiserna kan slutföra mönstret.
- Gör dragspelsmönster – en rad med figurer som hänger ihop i händerna kan visa att det är viktigt för små barn att hålla varandra i händerna när de är ute i trafiken.
- Gör andra dragspelsmönster med skor och fötter. Kan även färgerna på skor och/eller snören komma igen i mönster?

Mätning

Låt barnen uppskatta hur lång deras väg till skolan är i t.ex. steg, meter eller minuter – eller använd stegräknare.

- Jämför de längsta med de kortaste resorna.
- Äldre elever kan experimentera med hastighet och avstånd; uppskatta, skriva ner och räkna ut. Här kan man jobba med/diskutera vädrets inverkan på bromssträckor. En bil som kör 50 km/h behöver 23 meter på sig för att stanna – vid bra väg- och väderbetingelser.

TRAFIK

Studera närområdet – extra farliga platser

- Be barnen att rita en karta över deras väg till skolan. Sätt ett x vid varje ställe de måste korsa en gata.
- Små barn kan rita en enkel karta med igenkänningsmärken – äldre barn kan använda en riktig karta. Prata om de olika vägarna – kan de identifiera farliga ställen som korsningar, gathörn, svängar och parkerade bilar? Kan de planera en säker väg till skolan genom att använda säkrare ställen där de ska korsa en gata?
- Gör en överenskommelse med hemmet om vilken som är den säkraste vägen och att barnet ska använda sig av den. De barn som kommer med buss eller bil kan också rita en karta och sätta ut igenkänningsplatser de kommer förbi på vägen.
- Det vore intressant att jämföra antalet detaljer som noteras under en promenad till skolan jämfört med en bilfärd. Hur många av barnen ser bara sitt närområde som en suddig bild när de passerar i 50 km/h?

Detta är ett bra tillfälle att prata om ett säkert beteende som fotgängare och hur man gör sig mer synlig som gående eller cyklist.

Detektiver

Om du är ute med barnen i närområdet kan det vara ett tillfälle för dem att leka detektiver:

- Vad finns under gångbanorna/gatorna utanför skolan? Vilka ledtrådar finns för att klura ut det? Vad är det som locken i gatan täcker? Vad betyder de olika bokstäverna på locken?
- Hur kan man veta att en gata eller trottoar har varit uppgrävd nyligen? Varför och hur har den blivit reparerad? Är den säker? Var kan man hitta information om framtida avstängningar? Hur skulle det påverka deras väg till skolan?
- Jämför nytagna foton kring skolan med sådana tagna för ca 50 år sedan. Titta på byggnader, lyktstolpar, gatubeläggning och gatunamn. Vilka ledtrådar ger de om närområdets historia?

Faror och risker

Prata med barnen om vad faror och risker är för något.

- Kan de ge exempel på risker på vägen till skolan?
- Be dem att fundera över hur riskerna kan se ut för olika grupper av människor som går samma väg som de själva t.ex. rörelsehindrade, äldre, folk med barnvagnar eller hund.
- Kan riskerna variera med olika tider på året? T.ex. väderförhållande och dagsljus?
- Gör en riskbedömning av en del av skolvägen – att börja utanför skolgrinden är en god idé.
- Med yngre barn är det viktigt att prata om vad som menas med riskfullt. Vad menas med ett riskfullt beteende?
- Rita eller skriv ner de eventuella riskerna som barnen upptäckt t.ex. sprucken beläggning på gångbanan, gropar, slitna och dåliga vägmarkeringar, dålig parkering, fortkörning osv.
- Låt barnen skriva till berörda myndigheter för att åstadkomma en förändring.

Att komma säkert över till andra sidan...

- Låt barnen tänka ut ett sätt att säkert korsa gatan – kan de bygga en modell och skriva en förklaring hur den skulle användas? Känner barnen till vad som är ett trafiksäkert beteende på en gångbana?
- Diskutera hur man ska bete sig på en trottoar – gå långt in eller ute på trottoarkanten?
- Hur ska man göra om det inte finns någon gångbana?
- Vet de hur de kan göra sig mer synliga om de är ute och går i skymningen eller när det är mörkt?

Skyltar

- Vilka sorters vägs skyltar träffar barnen på under sin väg till skolan?
- Vilka är varningsmärken (trianglar)?
- Vilka är förbudsmärken?
- Vilka är påbudsmärken?
- Vilka är informationsmärken?
- Ta reda på var de mest besökta platserna i skolan finns. Diskutera vilka skyltar som skulle behövas där och var de skulle placeras t.ex. "Halt golv", "Rektor", "Treornas korridor", "Spring inte", "Besökare hitåt". Hur kan man märka skyltarna på rätt sätt?

Länktips för dig som vill läsa mer:

trafikverket.se/resa-och-trafik/Trafiksakerhet/barn-och-unga-i-trafiken/
transportstyrelsen.se/sv/vagtrafik/Vagmarken/ntf.se/trafikeniskolan/
trafiksakraskolan.se/
cykelleg.dk/